

ETABLERING AV FAMILIEBARNEHAGE**Hva er en familiebarnehage?**

En familiebarnehage er en liten barnehageenhet som etableres i et private hjem. Den kan være for inntil 10 barn. Intensjonen er at den som eier og bor i boligen også skal jobbe i familiebarnehagen, og gjerne bringe egne barn inn i denne. De teller da med i antallet. Unntaksvis kan utenforstående leie en konkret del av en annens bolig til familiebarnehage og drifte denne. I slike tilfeller skal minst en av de ansatte bo i boligen.

- Familiebarnehage kan bare etableres i en allerede godkjent bolig. Boligen skal fortsatt brukes som bolig, ikke bare som familiebarnehage.
- Ved flere enn 10 barn (mer enn to grupper) blir tiltaket å anse som en ordinær barnehage, og det må søkes bruksendring fra bolig til ordinær barnehage.

Hvilke familiebarnehager er søknadspliktige og hvilke er unntatt søknadsplikt?

Familiebarnehage for inntil 5 barn (en gruppe)	Er som oftest unntatt fra søknadsplikt.
Familiebarnehage for 6 - 10 barn (to grupper)	Søknadspliktig bruksendring av del av boligen til familiebarnehage, jf. plan- og bygningsloven (pbl) § 20-1 d) og § 20-3. Dersom boligen ligger i et område som er regulert til boligformål må det også søkes om dispensasjon fra planformålet, jf. pbl §19-1. Dispensasjonssøknaden må begrunnes. Du finner mer informasjon i informasjonsarket « <i>Dispensasjon</i> ».

Digital søknad

Når du skal søke om tillatelse, anbefaler vi at du sender elektronisk søknad gjennom en av flere søknadsportaler. Ved å bruke slike verktøy får du samtidig en bedre kvalitetskontroll av søknaden. Se dibk.no for oversikt over forskjellige søknadsportaler.

Søknadspliktig tiltak med krav om ansvarlige foretak etter plan- og bygningslovens § 20-3:	
Hvilke familiebarnehager gjelder dette for?	Hvem er ansvarlig for hva?
For de med plass til 6-10 barn.	Søknad om familiebarnehage for dette antall barn må innsendes av foretak som påtar seg ansvar som <u>ansvarlig søker</u> .
Søknaden skal innsendes i ett eksemplar. I følge SAK10 § 5-4 skal den inneholde:	
Søknadsblankett inkludert erklæring om ansvarsrett for søker	nr. 5174 og 5175
Kvittering for nabovarsel og Opplysninger gitt i nabovarsel. <i>Naboer og gjenboere skal varsles. Dersom det søkes om dispensasjon, skal det varsles særskilt om dette. Søknaden kan ikke sendes til kommunen før frist for nabomerknader er utløpt. Du finner mer informasjon i informasjonsarket «Nabovarsel – innhold og varslingsmåter».</i>	nr. 5155 og 5156
Eventuelle merknader fra naboer med redegjørelse for hvordan disse eventuelt er tatt hensyn til.	
Situasjonsplan som viser aktuell bygning og utearealer. Kartgrunnlag må være av nyere dato og bestilles hos kommunen. Du finner mer informasjon i informasjonsarket « <i>Situasjonsplan – hva kreves?</i> »	
Tegninger. De skal være fagmessig utført og i målestokk, f. eks. 1:100. Tegningene skal vise snitt, fasader og etasjeplan(er). Du finner mer informasjon i informasjonsarket « <i>Tegninger – hva kreves?</i> »	
Gjennomføringsplan med oversikt over ansvarsområder inndelt i godkjenningssområder og etter tiltaksklasser, kontrollområder, ansvarlige foretak og gjennomføring av oppgavene.	nr. 5185
Erklæring om ansvarsrett for prosjekterende, utførende og eventuelt kontrollerende ¹⁾	nr. 5181
Eventuelle uttalelser og avgjørelser fra andre myndigheter som nevnt i SAK10 § 6-2 (vegmyndighet etc.)	
Eventuelt søknad om dispensasjon. Er søknaden avhengig av dispensasjon fra plangrunnlaget eller andre bestemmelser, kreves det begrunnet søknad etter plan- og bygningslovens § 19-1. Søknad om dispensasjon fra det generelle avstandskravet til nabogrensen er ikke nødvendig dersom det foreligger skriftlig samtykke fra berørt nabo. Dette i henhold til plan- og bygningslovens § 29-4 og byggeteknisk forskrift (TEK17) § 6-3. Du finner mer informasjon i informasjonsarket « <i>Dispensasjon</i> ».	
Eventuell søknad om fravik fra krav i byggeteknisk forskrift (TEK17). Er søknaden avhengig av fravik fra krav i TEK17 må søknaden vedlegges en redegjørelse, jf. pbl § 31-2 og NKF's Eksempelsamling – tekniske krav ved tiltak i eksisterende byggverk .	

¹⁾ Om det skal erklæres ansvar for utførende og ev. kontrollerende avhenger av om det skal gjøres bygningsmessige arbeider eller ikke.

De 4-sifrede numrene i tabellen viser til blankettnummeret for byggesaksblanketten som du finner på [Direktoratet for Byggkvalitet sine sider](#).

ETABLERING AV FAMILIEBARNEHAGE**Forhold det er spesielt nyttig å være oppmerksom på:****Ved søknad om dispensasjon:**

Dispensasjon kan bare gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i plan- og bygningslovens formålsbestemmelse, ikke blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Dispensasjon fra gjeldende planformål i forbindelse med etablering av familiebarnehage vil som oftest bli gitt for et begrenset tidsrom, for eksempel fem år. Om fortsatt drift er aktuell ved denne periodens utløp må det søkes på nytt. Du finner mer informasjon i informasjonsarket «*Dispensasjon*».

Tekniske krav:

Bruksendring til familiebarnehage medfører at dagens tekniske forskriftskrav til boliger blir gjort gjeldende, jf. [byggteknisk forskrift \(TEK17\)](#). Kommunen kan ut fra en konkret vurdering gi tillatelse til bruksendring også når det ikke er mulig å tilpasse bygget til dagens tekniske krav uten uforholdsmessige kostnader, dersom bruksendringen er forsvarlig og nødvendig for å sikre hensiktsmessig bruk. Se [pbl § 31-2](#) og NKF's [Eksempelsamling – tekniske krav ved tiltak i eksisterende byggverk](#) for nærmere info. Kommunen vil som oftest tillate bruksendring til familiebarnehage uten full teknisk oppgradering med mindre det skal utføres andre omfattende byggearbeider for tiltaket.

Det er spesielt viktig å ivareta kravene til brannsikkerhet. Tenk spesielt på at rømningsveiene skal brukes av små barn og derfor må være godt tilrettelagt for denne aldersgruppen. Andre tekniske krav det er spesielt viktig å ha fokus på er kravene til tilfredsstillende lysforhold og ventilasjon.

Adkomst, parkering og uteoppholdsarealer:

Det må redegjøres for adkomsten til eiendommen og antall parkeringsplasser, både til boligen(e) og til familiebarnehagen. Parkering skal foregå på egen eiendom og antall plasser skal være i henhold til kommunens gjeldende krav for området. Det må også være plass til å snu på egen eiendom. Snumulighet, parkeringsplasser, atkomst og uteoppholdsarealer skal inntegnes på situasjonskartet.

Andre myndigheters godkjenning:

Etablering av familiebarnehage krever blant annet godkjenning etter [barnehageloven](#) med tilhørende [forskrift om familiebarnehager](#). Tillatelse etter plan- og bygningsloven forutsetter at andre myndigheters godkjenninger foreligger før familiebarnehagen kan tas i bruk.

Vi anbefaler tiltakshaver å kontakte rette faginstans i kommunen som forvalter barnehageloven med tilhørende forskrifter allerede før innsending av søknad om bruksendring etter plan- og bygningsloven.

Når kan eventuelle byggearbeider igangsettes?

Arbeidene kan igangsettes 3 uker etter at søknaden er mottatt i kommunen hvis følgende vilkår er oppfylt etter [plan- og bygningslovens § 21-7](#):

- Søknaden er komplett, det vil si at den inneholder all nødvendig informasjon
- Bruken av bygget er i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av pbl (er i samsvar med arealplan eller dispensasjon er innhentet på forhånd).
- Det er ikke nødvendig med ytterligere tillatelse, samtykke eller uttalelse fra annen myndighet etter [SAK10 § 6-2](#).
- Kommunen har ikke gitt deg beskjed om forlenget saksbehandlingsfrist etter [SAK10 § 7-3](#).

Er ikke disse vilkårene oppfylt, må du vente med å bygge til du har fått skriftlig tillatelse fra kommunen. Kommunen har da en frist på 12 uker til å gi deg svar. Se [pbl § 21-7](#).

Når du har søkt om og fått tillatelse kan du ikke ta i bruk familiebarnehagen før du har fått ferdigattest, eventuelt midlertidig brukstillatelse.